

Soạn bài Tóm tắt văn bản tự sự - Ngữ văn lớp 10

Gợi ý trả lời câu hỏi soạn bài SGK trang 120-121-122

I. Mục đích, yêu cầu tóm tắt văn bản tự sự dựa theo nhân vật chính

II. Cách tóm tắt nhân vật tự sự dựa theo nhân vật chính

Đọc lại *Truyện An Dương Vương và Mị Châu - Trọng Thủy* và thực hiện những yêu cầu bên dưới:

a) *Xác định nhân vật chính của truyện An Dương Vương và Mị Châu – Trọng Thủy*

Truyện An Dương Vương và Mị Châu – Trọng Thủy có ba nhân vật chính là An Dương Vương, Mị Châu và Trọng Thủy.

b) *Tóm tắt truyện dựa theo nhân vật An Dương Vương.*

Ta là vua nước Âu Lạc họ tên là Thục Phán. Ta cho xây thành ở đất Việt Thường nhưng hễ đắp tới đâu lại lở tới đấy. Một hôm có cụ già từ phương đông tới nói: Sẽ có sứ Thanh Giang đến giúp vua xây thành.

Hôm sau ta mừng rỡ cho người ra đón mới biết sứ Thanh Giang là một con rùa vàng.

Thành xây nửa tháng thì xong, vững chãi và kiên cố. Trước khi về biển, rùa vàng còn tháo vuốt đưa cho ta làm lẫy nỏ thần chống giặc. Có thành cao, hào sâu lại có nỏ thần, ta rất nhiều lần đã đánh cho quân của Triệu Đà đại bại.

Đà không dám đối chiến, bèn xin hoà và cho con trai là Trọng Thủy sang cầu hôn. Ta đồng ý gả con gái Mị Châu, lại cho cả Trọng Thủy ở lại Loa Thành làm rể. Có được cơ hội tốt, Trọng Thủy bèn dụ dỗ Mị Châu cho xem nỏ thần rồi đánh tráo ngay lẫy nỏ.

Quân Triệu Đà phá được nỏ thần bèn ồ ạt tấn công. Ta trong khi ấy cậy có nỏ Liên Châu vẫn điềm nhiên ngồi đánh cờ. Loa Thành bị vỡ, ta bèn mang theo con gái chạy xuống phía Nam. Thế nhưng cùng lúc ấy Trọng Thủy lại theo dấu lông ngỗng mà Mị Châu rắc ở đường đuổi theo. Cùng đường, lại nghe sứ Thanh Giang nhắc nhở "Giặc ở ngay sau nhà vua đó", ta bèn tuốt gươm chém Mị Châu rồi cầm rừng tê bảy tấc rẽ nước xuống biển.

c. *Tóm tắt truyện theo nhân vật Mị Châu:*

Ta là con gái của Vua nước Âu Lạc, An Dương Vương Thục Phán tên Mị Châu. Nhân việc Triệu Đà thua trận xin cầu hoà và muốn được cho con trai sang ở rể, ta được vua cha thuận ý gả cho Trọng Thủy.

Soạn bài Tóm tắt văn bản tự sự - Ngữ văn lớp 10

Ta rất mực yêu chồng lại ngây thơ khờ dại nên đã vô ý đem bí quyết nở thân ra nói với người chồng gián điệp. Có được nở thân, Trọng Thủy muốn xin về, ta lại nói: Sau này, nếu có gặp cảnh biệt li thì cứ theo dấu chiếc áo lông ngỗng của thiếp mà tìm.

Trọng Thủy về nhà, rồi cùng cha đem đội quân sang đánh. Loa Thành đại bại, ta theo cha chạy xuống phương Nam nhưng vừa đi ta lại vừa rắc lông ngỗng làm dấu cho Trọng Thủy. Chạy ra bờ biển vua cha nổi giận tuốt guom ra chém. Trước khi chết, ta còn khẩn: *Nếu có lòng phản nghịch thì khi chết đi nguyện biến thành cát bụi, bằng không thì xin được biến thành châu ngọc để rửa sạch mối nhục thù.* Ta chết, máu ta chảy xuống biển, trai sò ăn phải đều biến thành hạt châu. Xác ta được Trọng Thủy đem về mai táng ở Loa Thành, Trọng Thủy thương nhớ ta, sau đó cũng lao đầu xuống giếng mà chết. Người đời sau mò được ngọc ở biển Đông đem về giếng ấy mà rửa thì ngọc càng thêm sáng.

d) Cách tóm tắt văn bản tự sự theo nhân vật chính:

- Đọc kĩ văn bản, xác định nhân vật chính.
- Chọn các sự việc cơ bản xảy ra với nhân vật chính và diễn biến của các sự việc đó.
- Tóm tắt các hành động, lời nói, tâm trạng của nhân vật theo diễn biến của các sự việc.

LUYỆN TẬP

Câu 1.

- a. Xác định phần tóm tắt văn bản *Chuyện người con gái Nam Xương* trong đoạn trích (2). Mục đích tóm tắt ở (1) và (2) có gì khác nhau.
- b. Cách tóm tắt ở (1) và (2) khác nhau như thế nào, vì sao?

Trả lời:

a.

- Văn bản 1: Tóm tắt nhằm mục đích ghi nhớ tác phẩm hoặc làm tài liệu khi cần thiết
- Văn bản 2: Tóm tắt nhằm mục đích minh họa cho luận điểm trong bài viết.

b.

- Văn bản 1: Dựa vào cốt truyện tóm tắt toàn bộ diễn biến câu chuyện.

Soạn bài Tóm tắt văn bản tự sự - Ngữ văn lớp 10

- Văn bản 2: Lược đi những chi tiết, sự việc không cần thiết, dựa theo nhân vật chàng Trương để tóm tắt chứ không tóm tắt toàn bộ câu chuyện.

Câu 2. Tóm tắt *Truyện An Dương Vương và Mị Châu – Trọng Thủy* theo nhân vật Trọng Thủy.

Trả lời:

Ta là Trọng Thủy, con trai của Triệu Đà. Sau khi cha ta đem quân đánh Âu Lạc nhưng thất bại, ông trở về và yêu cầu ta cưới Mị Châu – con gái của An Dương Vương với mục đích tìm hiểu và lấy cắp bảo vật của nước đó.

Sau khi cưới nhau, ta và Mị Châu chung sống hòa thuận, An Dương Vương cũng không nghi ngờ về việc ta có mưu đồ. Một ngày, ta nịnh được Mị Châu cho xem nỏ thần rồi nhân lúc nàng sơ ý, ta đã lấy nỏ rồi quay về phương Bắc.

Có nỏ thần trong tay, cha ta lập tức huy động lực lượng đem quân đi đánh Âu Lạc lần nữa. Quân thần Âu Lạc lúc này vẫn chưa có đề phòng gì, vua An Dương vẫn cậy có nỏ thần nên mặc nhiên ngồi đánh cờ.

Đến khi quân ta tràn vào thì An Dương Vương trở tay không kịp nên đành bỏ trốn. Nhớ lời Mị Châu dặn sẽ mang theo chiếc áo lông ngỗng và rải trên đường đi, ta cho quân đuổi theo hai cha con họ. Đến sát bờ biển, một con Rùa Vàng nổi lên và nói Mị Châu là giặc, phản bội đất nước nên An Dương Vương đã chém đầu nàng rồi theo Rùa Vàng xuống biển.

Ta mang xác Mị Châu về và vô cùng đau xót, hối hận về việc làm của mình. Nhớ lời nàng nói trước khi chết rằng nếu nàng trong sạch thì xác sẽ hóa thành ngọc thạch, nếu không nàng phải hóa cát bụi. Và ngay khi về đến nơi, xác Mị Châu liền hóa ngọc thạch, máu của nàng khi chết, loài trai ăn phải thì biến thành ngọc trai. Nhận ra sai lầm của mình, ta đau khổ tự sát bên giếng xưa.

Câu 3. Tóm tắt truyện *Tấm Cám* theo nhân vật Tấm.

Trả lời:

Ta là Tấm, ta mồ côi mẹ từ nhỏ. Từ khi cha lấy vợ mới, ta phải sống chung với hai mẹ con dì. Khi cha mất, hai mẹ con họ ngày càng trở nên độc ác, luôn bắt ta chịu thiệt muôn phần. Đi bắt tôm tép, Cám đã lừa lấy hết giỏ cá của ta rồi mang về để được dì thưởng cho quần áo mới. Ta đã khóc rất nhiều, và lần nào cũng được Bụt giúp đỡ. Họ giết cá bống, không cho ta đi hội, giết ta để thay thế Cám vào cung với vua. Ta biến thành chim vàng anh, cây xoan đào, khung cửi để được gần và bảo vệ vua khỏi tay mẹ con họ. Năm lần bảy lượt bị mẹ con Cám hãm hại nhưng ta đều vượt qua. Cuối cùng, sau khi biến thành

Soạn bài Tóm tắt văn bản tự sự - Ngữ văn lớp 10

quả thi rồi về chung sống với một bà lão hàng nước. Sau khi bà biết ta biến ra từ quả thi, giúp bà làm việc nhà thì bà nhận ta làm con gái. Một ngày, khi vua ghé hàng nước của hai mẹ con ta, chàng đã nhận ra miếng trầu cánh phượng ta tẩm. Hai vợ chồng gặp lại nhau và ta được trở lại cung. Lần này, ta đã trừng trị mẹ con Cám vì những tội ác họ đã gây ra. Cuối cùng, ta được sống một cuộc sống hạnh phúc bên nhà vua.